SP-01 · Bài 1

Nghề này là gì, và nó khác nghề thiết kế với nghề sản xuất ở đâu

Lớp Nghề phát triển sản phẩm gồm những việc gì

Học xong bài này bạn sẽ

- nói lại được bằng chữ của mình nghề phát triển sản phẩm làm việc gì, trước một người chưa từng nghe tới nó.
- Tách được phần việc riêng của nghề này ra khỏi phần thiết kế và phần sản xuất, bằng ba câu hỏi khác nhau mà ba phần việc phải trả lời.
- Chỉ ra được trong công ty bạn hiện ai đang làm phần việc này, và phần nào trong đó đang không có ai nhận.

1 · Nghề này trả lời câu hỏi mà hai nghề kia không trả lời, là câu nên làm ra thứ gì và cho ai

- Trong một công ty làm ra sản phẩm có ba câu hỏi rất khác nhau, và người ta hay gộp cả ba thành một.
- Câu thứ nhất: công ty nên làm ra thứ gì, cho ai dùng, và dựa vào bằng chứng nào mà tin thứ đó đáng làm.
- Câu thứ hai là việc của nghề thiết kế.
- Phát triển sản phẩm là phần việc quyết định công ty sẽ làm ra thứ gì, cho ai, và dựa trên bằng chứng nào.
- Một chỗ dễ lẫn cần nói rõ ngay: thiết kế và sản xuất không nằm ngoài nghề này.
- Nghề phát triển sản phẩm dẫn cả con đường, thiết kế và sản xuất là hai nghề chuyên môn làm việc bên trong nó...

2 · Ba nghề chạm nhau ở ba chỗ, và lẫn nhau nhiều nhất ở chỗ một người gánh cả ba

- Ba nghề này chạm nhau ở ba chỗ, và mỗi chỗ chạm là một chỗ dễ lẫn.
- Chỗ chạm thứ nhất là bản yêu cầu sản phẩm
- Chỗ chạm thứ hai là lúc phương án thiết kế gặp ràng buộc của xưởng
- Chỗ chạm thứ ba là chặng quyết đi tiếp hay dừng
- Ba nghề này lẫn nhau nhiều nhất ở công ty vừa và nhỏ, nơi cả ba thường là cùng một người.
- Có một câu hỏi tách chúng ra khá sạch: với mỗi việc đang bàn, hãy hỏi nếu việc này làm sai thì sai ở đâu mới lộ ra.

3 · Ở Việt Nam phần việc này thường bị chia ra cho nhiều người, nên không còn ai đứng tên

- Mục này là nhận định của chúng tôi sau nhiều năm làm việc với các công ty sản xuất ở Việt Nam, không phải kết luận đã được cả ngành công nhận.
- Nhận định đó là: ở phần lớn công ty sản xuất vừa và nhỏ tại Việt Nam, phần việc trả lời câu làm cái gì cho ai vẫn được làm, nhưng bị chia nhỏ cho bốn năm người...
- Lý do thứ nhất là lịch sử của ngành
- Lý do thứ hai là khi công ty đổi hướng thì câu hỏi đó bỗng không còn chủ
- Lý do thứ ba là chức danh không có sẵn
- Lý do thứ tư là vai có trên giấy mà không có thời gian

4 · Một cách nói gọn khi người đối diện chưa từng nghe tới nghề này

- Bạn sẽ phải giải thích nghề này nhiều lần, nhiều khi cho chính người lãnh đạo công ty mình.
- Cách nói một câu, dùng khi người nghe không có nền kỹ thuật: nghề này lo đúng một việc, là trả lời cho được câu công ty nên làm ra thứ gì tiếp theo, cho ai...
- Khi người nghe là người làm kỹ thuật, có một cách nói ngắn hơn và họ hiểu ngay: nghề thiết kế lo phần làm thế nào...
- Câu phản bác bạn sẽ nghe nhiều nhất là: việc đó bên kinh doanh làm rồi.
- Còn đây là phép thử cách nói của bạn.

Bảng tổng hợp

Bảng tổng hợp ba phần việc trên cùng một con đường

	Phát triển sản phẩm, phần việc riêng	Thiết kế	Sản xuất
Câu hỏi phải trả lời	nên làm thứ gì, cho ai, có nên làm tiếp không	thứ đó trông thế nào, dùng thế nào, cấu tạo thế nào	làm ra nhiều cái giống nhau, với giá nào, ổn định tới đâu
Thứ phải ra được	bản yêu cầu có con số, và quyết định đi tiếp hay dừng ở mỗi chặng	phương án giải được bài toán trong khuôn ràng buộc đã nêu	quy trình chạy được, hàng đạt chuẩn, giá vốn trong mức đã tính
Sai thì lộ ra lúc nào	muộn nhất, thường tới lúc hàng bán	lộ khi thử bản mẫu	lộ ngay trong lô đầu

Bảng tổng hợp

Bảng tổng hợp ba phần việc trên cùng một con đường tiếp

	Phát triển sản phẩm, phần việc riêng	Thiết kế	Sản xuất
Sai thì ai chịu	cả công ty, vì tiền và thời gian không lấy lại được	đội thiết kế, và dự án chậm thêm một vòng	lô hàng đó, và chi phí hàng hỏng
Chấm bằng gì	điều đã hứa lúc xin tiền có xảy ra sau khi bán hay không	phương án có đạt ngưỡng trong bản yêu cầu không	đúng chuẩn, đúng hạn, đúng giá vốn

Phần giá trị nhất của bài

Chỗ người ta hay làm sai

- **Tưởng nghề này là thiết kế công nghiệp**

  Cách tránh là tách rõ hai câu hỏi ngay từ lúc giao việc: ai quyết sản phẩm này làm cho ai, và ai lo hình dáng cùng cách dùng của nó.

- **Tưởng nghề này là quản lý dự án**

  Cách tránh là viết hai thước đo riêng, và nếu buộc phải để một người gánh cả hai thì chặng quyết đi tiếp hay dừng phải có thêm một người khác cùng ký.

- **Tưởng chỉ công ty lớn mới cần phần việc này**

  Cách tránh là ghi tên một người chịu câu làm cái gì cho ai, dù người đó vẫn đang làm ba việc khác.

Ví dụ để khái niệm sáng ra

Ví dụ minh hoạ

- Ở nhiều xưởng đồ gỗ nội thất, một sản phẩm mới hay bắt đầu từ một mẫu mà người bán hàng chụp được ở hội chợ hoặc thấy trên trang bán hàng của nước ngoài.
- Nhưng không có chỗ nào trong mạch việc ấy hỏi: mẫu này ở Việt Nam thì ai mua, họ đặt nó vào chỗ nào trong nhà, nhà họ rộng bao nhiêu, và họ đang dùng thứ gì thay cho nó.

Điều rút ra: khi không ai giữ câu làm cái gì cho ai, bạn không thấy một lỗi nào cả. Thiết kế đúng, sản xuất đúng, và chỗ thiếu chỉ lộ ra khi hàng nằm trong kho mà không ai gọi là lỗi của ai.

Đoạn dưới đây là một bối cảnh thường gặp ở Việt Nam, không phải ca cụ thể của một công ty nào.

Bài tập tự chấm

Thử nhìn lại việc của mình

- [ ] Chọn một sản phẩm mà công ty bạn đang làm hoặc vừa làm xong, không phải một dự án cả năm mà một sản phẩm cụ thể.
- [ ] Viết ra một trang gồm ba phần.
- [ ] Phần một, kẻ ba dòng theo tên ba phần việc trong bảng tổng hợp, và với mỗi dòng ghi tên người đang làm phần việc đó ở công ty bạn.
- [ ] Ghi tên người, không ghi tên phòng.
- [ ] Nếu một người có tên ở hai dòng thì ghi tên đó hai lần.

Cách tự chấm và lời giải mẫu nằm trong bài trên trang web.

m.school

Đọc trọn bài và làm bài tập tại

mschool.meslab.org/lop/SP-01/bai-01.html

m.school by MES LAB · học không mất phí, không cần đăng nhập